

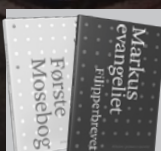

BIBEL OG VERDEN

2 | 2025

Når Bibelen skal oversættes

LÆS OGSÅ:

DE FØRSTE PRØVE-
OVERSÆTTELSE
TIL
DANMARKS NÆSTE
AUTORISEREDE BIBEL
ER UDE

FORFATTER
MARIA HELLEBERG
OM SIN NYE
PAULUS-ROMAN

FORFATTER
DY PLAMBECKS
YNDLINGSVERS
FRA BIBELN

BIBELSELSKABET
Frederiksborggade 50
1360 København K
Tlf. 33 12 78 35
bibelselskab@bibelselskabet.dk
bibelselskabet.dk

ANSV. UDGIVER
Johannes Baun

REDAKTØR
Nanna Endahl Jørgensen

LAYOUT: Ribergård Munk
TRYK: Nofoprint - Helsingør

FORSIDEFOTO
Clara Jiménez

Bibelen og Verden udsendes
fire gange årligt til alle, der ønsker
information om bibelarbejdet.

GAVER TIL BIBELARBEJDET
Reg.nr.: 3001
Kontonr.: 9 00 04 88
Giro: 9 00 04 88
MobilePay: 62903

SPØRGSMÅL OM DONATIONER
indsamling@bibelselskabet.dk

Bibelselskabet arbejder for at
oversætte og formidle Bibelen.

Bibelselskabet modtager ingen
offentlig driftsstøtte og er derfor
afhængig af indsamlede midler og
salgsindtægter.

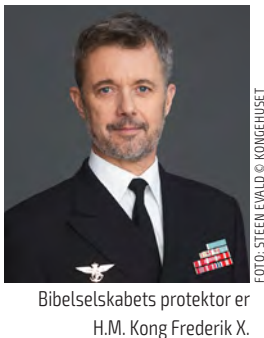

FOTO: STEEN EWALD © KONGEHUSET

Bibelselskabets protektor er
H.M. Kong Frederik X.

GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET

Nu igen?

Efter 500 år begynder de fleste ting at blive taget for givet. Sådan er det også med bibler. Siden 1550 har vi haft en dansk oversættelse af Bibelen. Det er et privilegium, vi kun deler med et fåtal af lande. Globalt set er vi meget forskellige steder, når det gælder bibeloversættelse.

Tag for eksempel Venezuela. Her er Pemon-folket for første gang ved at få Bibelen på deres eget sprog - oversat af lokale kræfter, der arbejder uden strøm og internet, men med masser af energi (se side 4). I Colombia oplever Nasa-folket, hvordan læseundervisning og bibeloversættelse kan gå hånd i hånd i kampen for at bevare deres særlige kultur og kampen mod narkobaronernes herredømme (se side 12).

Og her i Danmark? Her er vi i gang med den næste autoriserede oversættelse af Bibelen, som er støttet af store fonde, udføres af indsigtfulde eksperter og møder bred interesse. På den ene side kunne vi umuligt klare opgaven uden - på den anden side må vi se i øjnene, at få oplever tilsvarende støtte, hjælp og interesse.

Til gengæld er der forhold, hvor vi kan se med længsel mod andre himmelstrøg. Hvor syd-amerikanske lande generelt er præget af stadig flere kristne og et højt engagement i Bibelen, gør det modsatte sig desværre gældende i de gammelkristne, vestlige lande, som Danmark hører til. En ny, global Gallup-undersøgelse (se side 14) viser, at engagementet i Bibelen i Vesten generelt er lavt, og at kun 40 % af de vestlige befolkninger betragter religion som en vigtig del af deres liv - globalt er andelen næsten 70 %.

Men der er godt nyt, for i den tredjedel af vesterlændinge, der sætter pris på Bibelen og enten kender den godt eller ønsker at lære den bedre at kende, er der en meget, meget markant overrepræsentation af 18-34-årige, der længes efter at få et dybere kendskab til Bibelen.

Det er den generation, der er vokset op under den liberale verdens sejrsmarsk og nu er vågnet op med en betydelig hovedpine. Ikke kun i mødet med alverdens krige, kriser og magtfuldkomne politiske ledere, men også eksistentielt. For hvad er meningen med det hele?

Tendensen genkender vi fra det fælleskirkelige projekt *Lad os tale om tro*, som Bibelselskabet og en række kirkelige organisationer lancerede sidste år. Her viste det sig, at overraskende mange unge i Danmark gerne vil tale om de store spørgsmål - også dem, Bibelen rejser. De leder efter noget, der er ægte. Noget, der holder.

Her bliver oversættelse afgørende. For det er oversættelser, der gør Bibelen nærværende. De åbner døren til en tekst, der ellers risikerer at virke fjern eller fremmed. Når ordene får ny form, kan de også få nyt liv.

Derfor giver det mening at oversætte igen - ikke bare fordi vi kan, men fordi det er nødvendigt. For at give næste generation mulighed for at tage Bibelen i hånden og sige: Den her taler faktisk til mig.

”

Det er oversættelser, der gør Bibelen nærværende. De åbner døren til en tekst, der ellers risikerer at virke fjern eller fremmed. Når ordene får ny form, kan de også få nyt liv.

Johannes Baun

Foto: United Bible Societies.

TEMA: NÅR BIBELEN SKAL OVERSÆTTES

Bibelen bliver ved med at finde nye former og nye sprog. I Venezuela kæmper Pemon-folket for at oversætte Det Nye Testamente midt i strømafbrydelser og internetmangel. I Colombia er Bibelen blevet et redskab til både at bevare det truede sprog Nasa Yuwe og give nyt håb i et område præget af vold. Mød de lokale oversættere og undervisere, der med mod og udholdenhed bringer Bibelens ord tættere på deres folk - og se, hvordan du kan være med til at støtte deres arbejde.

SIDE 4-5

Carla, mor og bibeloversætter i Venezuela, kæmper for at bringe Guds ord til sit folk midt i strømafbrydelser og en hverdag fyldt med ansvar.

SIDE 12-13

Stella, en af kræfterne bag bibeloversættelsen i Colombia, arbejder for, at sproget og troen kan leve videre gennem Bibelen og undervisning i lokalsamfundet.

SIDE 14-15

En ny global undersøgelse viser markante forskelle i bibelbrug verden over og overraskende stor interesse blandt unge og sekulære i Vesten.

Foto: Bibelselskabet i Venezuela

Oversætterne af Det Nye Testamente til taurepán-dialekten.

De oversatte bibeltekster bliver læst op for Pemon-folket i kirkerne.

Bibelen bliver til i hænderne på Pemon-folket

Midt i en økonomisk krise, hyppige strømafbrydelser og uden stabil internetforbindelse arbejder Pemon-folket i det sydlige Venezuela på at oversætte Det Nye Testamente til deres eget sprog for allerførste gang.

Af Katrine Lund

Pemon-folket bor i regionen Bolívar nær grænsen til Brasilien. Her bor mange i isolerede landsbyer uden strøm og internet. 60 % af dem er kristne, og længslen efter at kunne læse Bibelen på deres eget sprog, en dialekt af sproget taurepán, har været stor. Indtil nu har de kun haft adgang til enkelte bibeltekster og læseøvelser.

Det igangværende oversættelsesprojekt, som ledes af lokale Pemon-talende oversættere med støtte fra Bibelselskabet i Venezuela, har skabt stor begejstring i lokalsamfundene. Teksterne bliver ikke blot oversat, men løbende læst højt og brugt i kirkerne.

Mor, agerdyrker og oversætter

Et af de centrale ansigter i projektet er Carla, som bor i Santa Elena, der er hovedlandsbyen i området. Hun er mor til en baby og en teenager, forsørger sin familie gennem landbrug, og så oversætter hun Bibelen. I den lokale kirke kan de trække internet fra Brasilien, når altså internetforbindelsen holder. Internet er afgørende i arbejdet, da oversætterne arbejder i online programmer. Carla producerer flere tekster end nogen anden i teamet, på trods af en hverdag fyldt med ansvar.

"Selvom jeg har måttet forlade mit lokalsamfund, min fars familie og den kirke, hvor jeg plejede at komme, fordi der ikke er elektricitet, så er jeg meget taknemmelig for at være en del af oversættelsen. Guds omsorg og styrke hol-

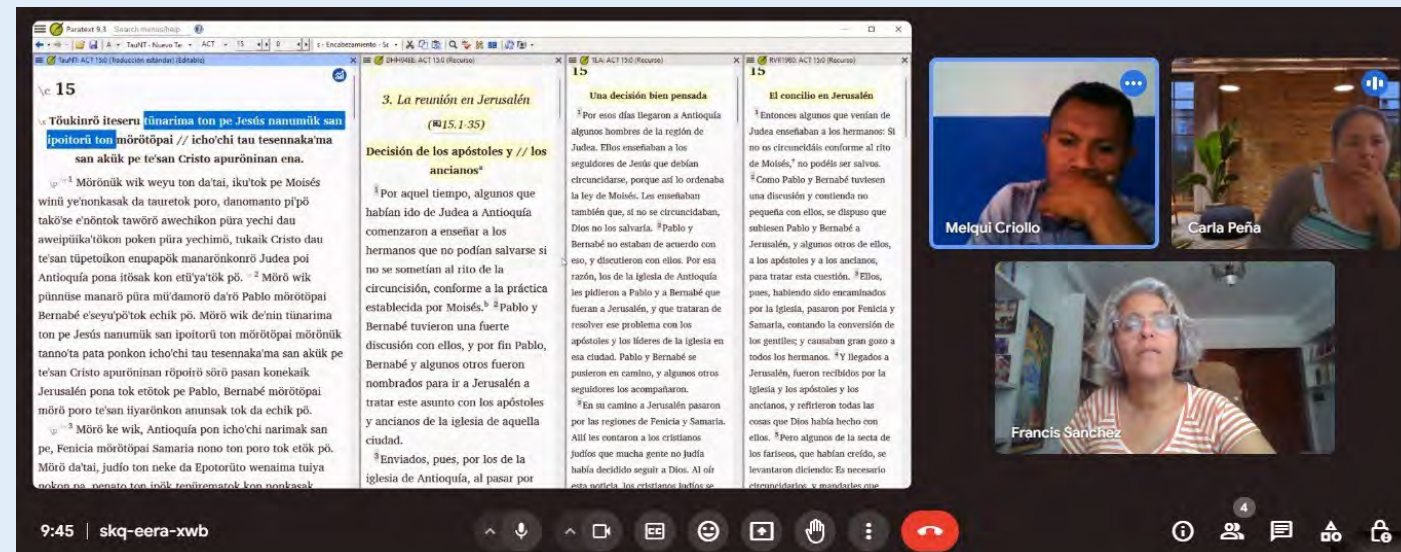
Foto: Bibelselskabet i Venezuela

Carla er en af de centrale ansigter i oversættelsen af Det Nye Testamente. "Guds omsorg og styrke holder mig i gang," fortæller hun.

der mig i gang. Jeg er også meget opmuntret af den viden, jeg har fået gennem workshops og dybt taknemmelig over dem, der støtter projektet og beder om, at det må lykkes," fortæller hun.

Oversætter i ødemarken

Ricardo er oversætter og bor i en afsides landsby uden strøm eller internet. For at sende sine manuskripter eller deltage i møder må han rejse til Santa Elena - en rejse, han skal betale for med guld fra den lokale mine, da kontanter ikke har værdi i den del af Venezuela. I landsbyen håber de på at skaffe et solpanel, så de kan få elektricitet

Paratext er det digitale værktøj, som bibeloversættere over hele verden bruger til at samarbejde om oversættelser.

Foto: Katrine Lund Sørensen

Generalsekretær Johannes Baun med Baudilio Hurtado, som Bibelselskabet støtter i arbejdet for Venezuelas oprindelige folk.

og blive en del af det digitale fællesskab.

Fordi afstandene er store og økonomien skrøbelig, kan oversætterne sjældent mødes fysisk. De fleste workshops og træningssessioner foregår derfor via det online medie Zoom. Når det lykkes at sende oversætterne til kurser i Colombia, kræver det fem dages rejse med bus. Mange af oversætterne har nemlig ikke pas og må tage den lange vej på landjorden.

Strøm og internet er afgørende

Oversættelsen af Det Nye Testamente er 75 % færdig i første udkast. Det næste skridt er gennemgang og godken-

VIL DU STØTTE BIBEL-OVERSÆTTELSEN TIL PEMON-FOLKET?

Støt på MobilePay 62903 eller kontonummer 3001 9000488 mrk. 'Venezuela'

- Det koster 9000 kr. for en generator
- Det koster 30.000 kr. for et solpanel
- Det koster 1600 kr. at rejse til Santa Elena

delse, men det kræver, at oversætterne kan mødes og få hjælp af konsulenter fra *United Bible Societies*^{*)}. Holdet drømmer om noget så basalt som strøm. En generator eller et solpanel vil kunne give adgang til stabil internetforbindelse, så arbejdet kan fortsætte. For Carla, Ricardo og de andre oversættere er det ikke bare et teknisk behov, men forudsætningen for at deres folk kan få Guds ord på deres eget sprog.

^{*)United Bible Societies er den internationale organisation, som Det Danske Bibelselskab er en del af. Den rummer 156 bibelselskaber verden over.}

Foto: Privat / Screenshot fra Paratext

Bibelen til flere end nogensinde

For første gang nogensinde har over 6,1 milliarder mennesker adgang til hele Bibelen på deres eget sprog. Alligevel mangler mange stadig bibeltekster på deres eget sprog, for næsten halvdelen af verdens sprog har endnu ingen bibeloversættelse.

I løbet af 2024 blev Bibelen oversat til 105 nye sprog. For 74 af dem var det første gang, at de mennesker, der taler sproget, fik adgang til bibeltekster. Samtidig viser statistikken, at 48 % af verdens sprog stadig ikke har nogen bibeldel oversat. Mange af disse sprog tales af små lokalsamfund og risikerer at forsvinde. Derfor fortsætter arbejdet med at gøre Bibelen tilgængelig for alle, uanset hvor de bor, og hvilket sprog de taler.

7,6 milliarder mennesker har adgang til dele af Bibelen på deres sprog

Hvor mange **mennesker** har adgang til bibeldele på deres sprog?

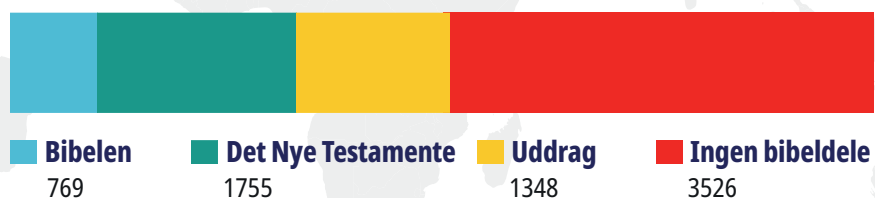
Total antal sprogbrugere: 7,6 milliarder

Langt størstedelen af verdens befolkning har adgang til mindst én del af Bibelen, men omkring 129 millioner mennesker har stadig ingen bibeltekst på deres eget sprog.

3872 sprog har dele af Bibelen

Hvor mange **sprog** har bibeldele

Total antal sprog: 7398

Ud af i alt 7.398 sprog har 3.526 sprog endnu ikke nogen del af Bibelen oversat. Det viser, hvor vigtigt det fortsat er at prioritere bibeloversættelse.

SAT-7

Gravid kristen konvertit idømt 16 års fængsel i Iran

Mens tre kristne konvertitter i Iran idømmes lange fængselsstraffe, sender den kristne satellitkanal SAT-7 håb og støtte til forfulgte troende og husmenigheder i regionen.

Af Katrine Lund

Tre kristne konvertitter i Iran er blevet idømt tilsammen over 40 års fængsel for at have praktiseret deres tro. En af dem, Narges Nasri, er gravid med sit første barn og har fået den hårdeste dom med 16 års fængsel, blandt andet fordi hun delte et kristent opslag på sociale medier.

De to øvrige, Abbas Soori og Mehran Shamloui, blev idømt henholdsvis 15 år og knap 11 års fængsel. Alle tre blev desuden frataget sociale rettigheder og pålagt bøder og restriktioner, som vil gælde, selv efter de har afsonet deres straf.

Anholdt under razziaer

De tre blev anholdt i november 2024 under koordinerede razziaer i Irans hovedstad, Teheran. Efterretningstjenesten ransagede deres hjem og konfiskerede bibler, kors og personligt udstyr. De blev løsladt mod betaling af store kautionsbeløb, men har siden levet i usikkerhed, mens deres sag har været under behandling.

En hverdag med frygt, men også håb

Den hårde virkelighed, de tre står over for, er desværre velkendt for mange kristne i Iran. Men midt i mørket findes der også håb. En iransk kristen, som af sikkerheds-

grunde ønsker at være anonym, delte for nylig sit vidnesbyrd med den kristne satellitkanal SAT-7:

"Min datter har nogle helbredsproblemer, og situationen med lægehjælp i Iran er svær. Da jeg kom til hospitalet, bad de om flere penge, end vi havde aftalt. Jeg blev vred og modløs. Men så åbnede jeg Guds ord og blev mindet om, at Gud er med os. Den nat havde jeg svært ved at sove på grund af bekymring. Men så kom en drøm til mig:

Jeg så Jesus Kristus stå over Iran. Fra taljen og ned var han som en klar, strømmende flod. Hans hænder var løftet i bøn, og hans velsignelser regnede ned over landet.

Det var et budskab om håb. Jeg tror, det ikke kun var til mig, men til os alle. Vi må bede for Iran."

Bed for Iran

For de kristne i Iran er troen ikke bare en overbevisning, men et håb at klamre sig til, også bag fængslets mure og under myndighedernes overvågning. SAT-7 opfordrer til forbøn for både de fængslede og hele det iranske folk, der længes efter retfærdighed og fred.

Kilde: Article 18.

FÅ NYT DIREKTE I DIN INDBAKKE

Vil du følge arbejdet blandt de forfulgte kristne i Iran, Afghanistan og Tadsjikistan gennem SAT-7?

✉ Skriv til kl@bibelselskabet.dk for at tilmelde dig.

"Seks ud af otte mennesker i verden kan nu læse hele Bibelen på deres eget sprog. Men vi må ikke glemme de sidste to."

– Dirk Gevers, generalsekretær i United Bible Societies

Johannes Baun er til daglig generalsekretær i Bibelselskabet. Han er medlem af chefredaktionen for den nye, autoriserede oversættelse af Bibelen, som udkommer i 2036.

Af Nanna Endahl Jørgensen

Efter flere års forberedelse er de første prøveoversættelser til Danmarks næste autoriserede bibel, som skal udkomme i 2036, nu ude. Det markerer et historisk skridt i et af Bibelselskabets mest omfattende projekter i nyere tid og en mulighed for alle interesserede læsere for at få indblik i, hvordan Bibelen kommer til at lyde i fremtiden.

"Det føles både meget godt og meget spændende," siger Johannes Baun, generalsekretær i Bibelselskabet og medlem af chefredaktionen for oversættelsen.

"Vi brugte lang tid på at forberede arbejdet med planlægning, organisering og fastlæggelse af principper. Men nu har vi noget konkret at vise. Oversætterne har arbejdet intenst, redaktionsgrupperne har tryktestet det hele, og nu er vi klar til at lade alle andre læse med," fortæller han.

De første skrifter, der er blevet oversat, er Første Mosebog, Højsangen, Markusevangeliet og Filipperbrevet. Et bevidst valg, der afspejler bredden i Bibelens genrer: fortælling, poesi, evangelium og brevlitteratur.

"Vi ville have noget så stor variation som muligt for at afprøve oversættelsesprincipperne," forklarer Johannes Baun.

Og det er netop nye principper, der er på spil. Den nye, autoriserede oversættelse af Bibelen er ikke en revision af den autoriserede bibeloversættelse fra 1992, men en helt ny oversættelse direkte fra grundspørgene: græsk, hebraisk og aramæisk.

"Det er vigtigt at slå fast. Vi har ikke ændret lidt hist og her - vi har oversat på ny," siger han.

Et nyt sprog til en gammel tekst

Arbejdet med at finde et sprog, der både er tro mod grundteksterne, tilgængeligt for nutidens danskere og respektfuldt over for Bibelens kulturelle og teologiske betydning, er centralt.

"Vi prøver at forene hensynet til kildesprogene med godt dansk og et blik for den tradition, vi står i. Og så medtænker vi, at oversættelsen skal kunne bruges både i kirker, i hjem, i undervisning og i læsegrupper," fortæller Johannes Baun.

Han lægger ikke skjul på, at der vil komme reaktioner, også kritiske, når kendte bibelord får ny lyd.

"Det er naturligt. Bibelen betyder meget for mange. Men vi håber, folk vil huske på, at det her er en bibel, der først skal tages i brug om mere end ti år, og som gerne skal kunne holde i fyrre."

Eksempelvis er "herske" i skabelsesberetningen blevet til "råde", og "træl" er skiftet ud med "slave". Det er ordvalg, der skal gøre teksten mere præcis og forståelig for nutidens og fremtidens læsere.

Alle kan give respons

For at engagere offentligheden har Bibelselskabet både involveret mange aktører undervejs og inviterer nu til respons. Enhver kan sende sine reaktioner til oversaettelse@bibelselskabet.dk.

"Vi kan ikke svare alle, men vi læser alt, og det vil inspirere os til det videre arbejde."

Johannes Baun har fulgt arbejdet med de nye oversættelser tæt fra starten og har naturligt sine egne indtryk af de nye tekster.

"Hvis jeg skal pege på én lille sætning, der har gjort særligt indtryk, er det et vers fra Filipperbrevet: 'Det var alligevel smukt af jer at hjælpe mig, da jeg var presset.' Det er formuleret meget alment, meget tæt på hverdags sproget og med dyb respekt for den græske grundtekst. Og jeg tror, det kan sige noget til enhver," afslutter han.

BIBELN I PRØVEOVERSÆTTELSE

Første Mosebog og Højsangen

164 sider, 100 kroner

Markusevangeliet og Filipperbrevet

92 sider, 100 kroner

Find bøgerne på bibelselskabet.dk/netbutik

"Nu er vi i gang

De første prøveoversættelser til Danmarks næste autoriserede bibel er ude. Generalsekretær for Bibelselskabet Johannes Baun sætter ord på visionen bag arbejdet.

"Hvis jeg skal pege på én lille sætning, der har gjort særligt indtryk, er det et vers fra Filipperbrevet: 'Det var alligevel smukt af jer at hjælpe mig, da jeg var presset.'

Eva Skafte Jensen er seniorforsker ved Dansk Sprognævn og medlem af chefredaktionen for den kommende, autoriserede oversættelse af Bibelen. Hun har blandt andet formuleret sproglige retningslinjer, og så koordinerer hun samarbejdet med sprogkonsulenterne.

Søren Holst er teolog med speciale i Det Gamle Testamente og medlem af chefredaktionen for den kommende, autoriserede oversættelse af Bibelen. Han er leder for arbejdet med Det Gamle Testamente og koordinerer arbejdet med oversættelse og redaktion.

” Det kan ikke gøres perfekt, men vi prøver

To af hovedkræfterne bag de første oversættelse af den næste autoriserede bibeloversættelse fortæller om sproglige dilemmaer, teologiske hensyn og om at finde balancen mellem tradition og nutid i en tekst, der skal holde i mange år.

Af Nanna Endahl Jørgensen

Intet overlades til tilfældighederne, når Bibelen skal oversættes. Sprog og teologi skal balanceres med hensyn til både tradition og nutid. Bag arbejdet med den næste autoriserede oversættelse, som ventes færdig i 2036, står et omfattende hold af fagfolk. I chefredaktionen spiller sprogforsker Eva Skafte Jensen og hebraisk-ekspert Søren Holst centrale roller. De har været med til at lede arbejdet med de første fire prøveoversættelser: Første Mosebog, Højsangen, Markusevangeliet og Filipperbrevet.

Hvert et ord tæller

"Der er ingen mere krævende måde at læse en tekst på end at oversætte den," siger Søren Holst, leder af arbejdet med Det Gamle Testamente. Ét enkelt ord kan åbne for lange diskussioner. Skal det hebraiske ord for "kvinde/hustru" oversættes med "kvinde", "kone" eller "hustru"? Hvad lyder naturligt - og hvad betyder det teologisk?

"Der er aldrig ét rigtigt svar," siger Søren Holst. "Sproget ændrer sig. Engang lød "hustru" gammeldags, og i dag virker det måske nutidigt."

I skabelsesberetningen har ét ord stor betydning: "Vi har valgt, at mennesket ikke skal herske over dyrene, men

råde. Det ændrer tonen og understreger ansvar," siger han.

Samarbejde på kryds og tværs

Eva Skafte Jensen har haft ansvar for sprogarbejdet og beskriver det som inspirerende: "Det har været lærerigt at se, hvor langt man kan nå, når så mange fagligheder arbejder sammen - teologer, sprogfolk, forfattere."

De fire prøveoversættelser har været en generalprøve - også på samarbejdet. "Vi har ikke kunnet vende alt til bunds, men det har givet os vigtig erfaring," siger hun.

Teksten skal kunne læses og høres

De to redaktører er enige: Teksten skal både kunne læses og lyttes til. "Det er, når man læser den højt, at det bliver tydeligt, om rytmen og betydningen holder," siger Eva Skafte Jensen. Søren Holst tilføjer: "Vi håber, at teksterne både har dybde og kan forstås ved oplæsning."

Tæt på tradition og nutid

"Modersmålet ændrer sig. Vil vi have en forståelig bibel, må vi løbende oversætte," siger Søren Holst. Derfor bygger man ikke videre på 1992-oversættelsen, men oversætter forfra fra de oprindelige hebraiske og græske tekster.

Målet er ikke at modernisere for enhver pris, men at bevare meningen. "Det handler ikke om at gøre Bibelen nem, men mulig," siger Eva Skafte Jensen.

"Det kan ikke gøres perfekt," siger Søren Holst, "men vi prøver, og det er meningsfuldt at være med til at forme Bibelen på dansk."

Danmark skal have en ny autoriseret bibel

PRIS KR. 100,-

PRIS KR. 100,-

De første prøveoversættelser er klar.

Der er tale om nye oversættelser af Første Mosebog og Højsangen fra Det Gamle Testamente og Markusevangeliet og Paulus' brev til menigheden i Filippi fra Det Nye Testamente.

Bibelselskabets medlemmer modtager automatisk nye prøveoversættelser som e-bog.

Du kan melde dig ind på en af følgende måder:

- Gå ind på bibelselskabet.dk/medlem.
- Ring til os på 33 12 78 35, så hjælper vi dig.
- Scan QR-koden. Så lander du på vores medlemside.

Læs mere om den kommende, autoriserede oversættelse af Bibelen på bibelselskabets hjemmeside: bibelselskabet.dk/bibel2036

Stella Hurtado arbejder for at bevare sit folks sprog og kultur. Her holder hun Bibelen på sit modersmål, Nasa Yuwe.

Fotos: Det Colombianske Bibelselskab

Oversætterne har gjort Bibelen tilgængelig på Nasa Yuwe og arbejder nu med læsekurser i samarbejde med lokale kirker.

Bibelen på modersmålet giver nyt håb

I Colombias Andesbjerge kæmper det oprindelige Nasa-folk for at bevare deres sprog og identitet. En ny bibeloversættelse og lokale læsekurser bliver et fredeligt modsvar til vold, fattigdom og kulturelt pres.

Af Katrine Lund
Nasa-folket er den næststørste oprindelige befolkningsgruppe i Colombia og lever i Andesbjergene. I de senere år har de været hårdt ramt af vold fra nar-kohandel og væbnede grupper.

"Væbnede terrorgrupper tvinger vores unge til at blive rekrutteret. Mange ser sig nødsaget til at opgive skolen for at tage kampen op mod dem," fortæller den lokale Stella Hurtado, som i mange år har arbejdet for at bevare sit folks sprog og kultur.

Samtidig lever mange familier i fattigdom, og skolegang er ofte vanskelig - både på grund af afstanden og de risici, der er forbundet med at færdes i visse

områder. Over halvdelen af befolkningen er analfabeter, og kun omkring 40 % taler fortsat det oprindelige sprog, Nasa Yuwe.

En fredelig modbevægelse

Midt i disse udfordringer vokser en modbevægelse frem. I samarbejde med Nasa-folket har Det Colombianske Bibelselskab og lokale kirker igangsat læsekurser, som både styrker sproget og giver adgang til viden og fællesskab. 40 lokale undervisere er blevet uddannet til at lede kurserne.

Kurserne tager udgangspunkt i den nye oversættelse af Bibelen til Nasa Yuwe - et arbejde, der har taget 13 år og blev afsluttet sidste år. Den planlagte fejring af oversættelsen måtte dog aflyses, da guerillabander forhindrede Bibelselskabets medarbejdere i at nå frem til landsbyerne.

Foruden den trykte bibeloversættelse har Nasa-folket også fået adgang til

HVEM ER NASA-FOLKET?

Nasa-folket: 243.176 (fakta fra 2018)

Andel af kristne: 20-30 %

Nasa-folket er den næststørste oprindelige befolkningsgruppe i Colombia og lever i et område præget af vold.

SCAN OG MØD NASA-FOLKET I AKTION

Scan QR-koden og se en video af arbejdet med læsekurser til Nasa-folket. Hvis du åbner dit kamera på din telefon, kan du scanne koden ved at holde kameraet op foran.

lydbøger med Bibelen på deres eget sprog, hvilket gør det muligt for både børn og voksne - også dem der ikke kan læse - at høre og forstå Bibelens budskab.

"Vores sprog er ved at uddø, fordi det kun tales af de ældste. Derfor er det en stor glæde, at Bibelen nu er oversat til Nasa Yuwe - det giver os en vigtig ressource på vores eget sprog, som vi ønsker at bevare," siger Stella Hurtado.

Undervisningen foregår i kirker og fælleshuse spredt ud over regionen, så den bliver mere tilgængelig for hele befolkningen - både børn og voksne. Bibelselskabet planlægger at undervise 120 klasser om året og samtidig uddele op mod 10.000 bibler på Nasa Yuwe.

For mange er det første gang, de kan læse - eller høre - Bibelen på deres modersmål. Det er et skridt mod håb, kulturel overlevelse og en bedre fremtid.

VIL DU STØTTE LÆSEKURSER OG BIBELUDDDELING TIL NASA-FOLKET?

Støt på MobilePay 62903 eller
kontonummer 3001 9000488
mrk. 'Colombia'
En bibel koster 53 kroner.

Bibelen i verden er både læst, elsket og udfordret

En stor global undersøgelse viser, hvordan engagementet i Bibelen varierer markant fra verdensdel til verdensdel, og hvordan unge og sekulære i Vesten viser større åbenhed og interesse, end mange måske forventer.

Undersøgelsen The Patmos World Bible Attitudes Survey gennemføres her i Nepal som led i den hidtil mest omfattende globale kortlægning af holdninger til og brug af Bibelen.

Foto: Gallup.

Af Nanna Endahl Jørgensen

Bibelen er globalt set stadig en levende bog. *The Patmos World Bible Attitudes Survey*, som blev offentliggjort i april 2025, er den hidtil mest omfattende undersøgelse af holdninger til og brug af Bibelen på tværs af kontinenter og kulturer. Med over 91.000 deltagere fra 85 lande og territorier undersøger rapporten både, hvem der engagerer sig i Bibelen og hvorfor.

"Vi ser, at der faktisk er en nysgerrighed og åbenhed over for Bibelen. Men mange kristne kan være bange for at tage fejl, når de taler om Bibelen. Derfor skal vi gøre det til en prioritet at styrke folks bibelske selvtilid," siger Rhiannon McAleer, som er forsknings- og analysechef hos Det Britiske Bibelselskab. Hun har blandt andre ledet arbejdet med undersøgelsen og været med til at analysere og formidle resultaterne. *The Patmos Survey* er gennemført i samarbejde med Gallup og United Bible Societies og giver et unikt indblik i globale holdninger til Bibelen og kristen tro.

Resultaterne viser, at Bibelen stadig spiller en afgørende rolle i mange menneskers liv og tro, men også at engagementet varierer meget.

Store regionale forskelle i bibelbrug

Undersøgelsen opdeler verden i syv sociokulturelle klynger og viser, at

"Bibelen har stadig ry for at indeholde gammel visdom – også blandt dem, der ikke selv kender den særlig godt. I Storbritannien har vi endda set, at salget af bibler stiger blandt den yngre generation."

engagementet i Bibelen er markant højest i Latinamerika og Afrika syd for Sahara. Her ønsker næsten alle adspurgte kristne at lære mere om Bibelen, og langt de fleste læser i den ugentligt. I mange afrikanske samfund er religion en integreret del af hverdagen, og bibellæsning indgår naturligt i både familie- og fællesskabsliv.

"Jeg er dybt inspireret af de unge kristne i Afrika og deres vilje til at tage deres tro alvorligt og bruge den til at præge kulturen omkring dem. Også selvom det kan have personlige omkostninger," siger Rhiannon McAleer.

Anderledes ser det ud i Vesteuropa, Nordamerika og Australien. I denne vestlige klynge siger mange, at religion kun spiller en lille eller slet ingen rolle i deres liv, og i store dele af

den vestlige verden opfattes Bibelen ikke længere som relevant i nutiden. Kendskabet til dens indhold er lavt, og engagementet tilsvarende begrænset.

"Det største problem er ikke, at folk mangler adgang til Bibelen, men at de oplever den som irrelevant. Den holdning grundlægges ofte allerede i barndommen – enten fordi man har fået dårlig undervisning eller slet ikke er blevet introduceret til Bibelen. Mange tror, at den kun er for kristne, eller at den er for svær at forstå," forklarer hun.

Men undersøgelsen rummer også en overraskelse: På globalt plan udtrykker hver femte blandt de ikke-religiøse, svarende til over 240 millioner mennesker, interesse i at lære mere om Bibelen. Det gælder især i regioner uden for Vesten og peger på, at nysgerrigheden lever videre, også blandt dem, der ikke bekender sig til en tro.

De unge viser vejen

Selv om engagementet i Bibelen generelt er lavt i den vestlige verden, viser undersøgelsen, at håbet ikke er tabt. Blandt unge i sekulære samfund, herunder Vesteuropa og Nordamerika, findes der nemlig en gruppe, der skiller sig ud med en markant nysgerrighed og åbenhed over for Bibelens fortællinger.

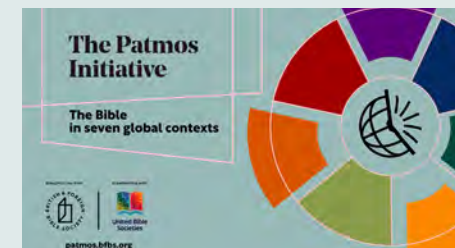
NØGLEFUND

- 69 % globalt siger, at religion spiller en vigtig rolle i deres hverdag
 - 81 % tror på Gud eller en højere magt
 - 74 % af kristne ejer en Bibel – 42 % bruger den ugentligt
 - 75 % af kristne ønsker at lære mere om Bibelen
 - 20 % af ikke-religiøse udtrykker interesse i Bibelen
 - 71 % mener, det er godt for børn at kende bibelhistorier
 - Unge kristne (18-24) er den mest engagerede gruppe på globalt plan
- Læs mere og download rapporten: patmos.bfbs.org

81 % TROR PÅ GUD ELLER EN HØJERE MAGT

69 % AF GLOBALT SIGER, AT RELIGION ER VIGTIGT I DERES DAGLIGDAG

75 % AF KRISTNE ØNSKER AT LÆRE MERE OM BIBEL

THE PATMOS SURVEY

- *The Patmos World Bible Attitudes Survey* blev officielt offentliggjort den 30. april 2025. Undersøgelsen blev udført af Gallup i samarbejde med British and Foreign Bible Society og United Bible Societies og er den mest omfattende globale undersøgelse af holdninger til Bibelen og tro nogensinde.
- Undersøgelsen omfatter data fra 91.000 personer i 85 lande og territorier, svarende til 3,8 milliarder mennesker, hvilket giver et detaljeret indblik i, hvordan mennesker over hele verden forholder sig til Bibelen.
- Undersøgelsen er gennemført på 89 sprog og opdelt i syv globale kulturklynger, der hver repræsenterer forskellige religiøse og kulturelle kontekster.

"Bibelen har stadig ry for at rumme gammel visdom – også blandt dem, der ikke kender den særlig godt. I Storbritannien har vi endda set, at salget af bibler stiger blandt den yngre generation," siger Rhiannon McAleer.

I undersøgelsen udgjorde de 18-34-årige næsten halvdelen af delta-

gerne, og hele 77 % af dem udtrykte interesse for at lære mere om Bibelens indhold og budskab. De unge søger efter mening og sammenhæng i en kompleks verden, og for nogle vækker Bibelen interesse som en mulig kilde til livsforståelse.

"En vigtig erfaring er, at det betyder meget at koble Bibelen til både personlige oplevelser og kreativ udfoldelse. Nogle interesserer sig for det intellektuelle ved Bibelen, men endnu flere søger det følelsesmæssige," siger Rhiannon McAleer.

Det billede genfindes i en bredere, global sammenhæng. Undersøgelsen viser nemlig, at unge kristne i alderen 18 til 24 år er den mest engagerede aldersgruppe på verdensplan. Omkring halvdelen af de unge kristne læser i Bibelen hver uge, og de er markant bedre end tidligere generationer til at relatere dens budskab til deres eget liv og tale om det med venner og familie.

"Folk er ikke længere så negative over for Bibelen, som de måske var for 10-15 år siden," siger Rhiannon McAleer.

Hvad vækker engagement?

Et centralt fund i undersøgelsen er, at engagement i Bibelen i høj grad afhænger af, om folk oplever, at den er relevant for deres liv. Over hele klo-

den siger brugerne, at de ønsker at læse i Bibelen, når den hjælper dem med at vokse åndeligt, finde visdom eller forstå Gud bedre.

"Vi skal skabe oplevelser med Bibelen, som både taler til hjernen og til hjertet, og som hjælper mennesker med at undersøge, om Bibelen har noget at sige i de store spørgsmål i deres liv. Det handler ikke om at give alle svarene, men om at skabe rum for en rejse," forklarer Rhiannon McAleer.

Undersøgelsen viser også, at mange uanset religiøs tilknytning mener, at det er vigtigt, at børn kender nogle af Bibelens fortællinger. Et stort flertal støtter det synspunkt, og selv blandt ikke-troende er der betydelig opbakning.

Det næste skridt

Resultaterne fra *The Patmos Survey* kalder på handling og refleksion, mener Rhiannon McAleer. For mens den afslører lav interesse i nogle dele af verden, viser den også et potentiale. Bibelen er stadig en bog, der rører mennesker, hvis de møder den på deres egne præmisser, fortæller hun.

"En af mine yndlingspointer fra undersøgelsen er, at jo mere folk læser i Bibelen, jo mere trygge bliver de ved den – og jo mere får de lyst til at læse videre."

” Jeg valgte Paulus, fordi han er svær

Af Nanna Endahl Jørgensen

Han har været både forfølger og forkæmper, farisæer og kristen, romersk borger og apostel. Paulus er en af de mest markante og diskuterede skikkelser i Det Nye Testamente. Nu har forfatter Maria Helleberg kastet sig over hans historie i den nye roman *Ramt af lyset*, som er udkommet på Bibelselskabets Forlag.

"Jeg valgte Paulus, fordi han er svær," siger Maria Helleberg. "Han var ikke en af de oprindelige disciple, men en magtfuld mand, der havde alt at miste. Jeg lod ham miste sin egen arrogance, miste venskaber og karriere og stå tilbage med det tomme rum, hvor omvendelsen kunne ske."

Et menneske i opbrud

Romanen begynder i Jerusalem, hvor Paulus med stor ildhu bekæmper bevægelsen omkring Jesus. Men på vej til Damaskus bliver han ramt både fysisk og åndeligt og forvandles gradvist til den Paulus, der får afgørende betydning for kristendommens udvikling.

"Jeg tog ham ved hånden og gik med ham," fortæller Maria Helleberg. "Jeg forsøgte at forstå forskellen mellem den gamle og den nye Paulus. Hvad det vil sige at opgive alt, man troede på, og begynde forfra. Han bliver ramt af erkendelsen af, at alle har en levende sjæl. At vi inderst inde er lige."

Hun peger på, at Paulus radikalt ændrede kurs. Han forlod alt, hvad han tidligere havde troet på, og begyndte forfra. Sådan et skifte kræver mod og ses sjældent, også i nutidens politik, mener hun.

Maria Helleberg nævner Yitzhak Rabin, Israels tidligere premierminister, som et eksempel på en leder, der ændrede holdning og begyndte at arbejde for fred med Palæstina, hvilket til sidst kostede ham livet.

"Tænk, hvis en som Benjamin Netanyahu, som er Israels nuværende premierminister, turde gøre det samme," siger hun. "Hvem der bare havde det mod."

Fra tekst til virkelighed

Som led i researchen læste Maria Helleberg flere versioner og oversættelser af Apostlenes Gerninger, blandt andet Kaj Munks dramatiske gengivelse, som gjorde stort indtryk. Hun rejste også

til Rom og besøgte det sted, der regnes for Paulus' grav.

"Jeg ville helt tæt på ham," siger Maria Helleberg.

Arbejdet med romanen blev en rejse både i tid og i tro. For Maria Helleberg handlede det ikke om at idealisere Paulus, men om at komme tæt på det menneske, han var.

"Jeg ville ikke gøre ham til helgen eller helt. Jeg ville ikke bruge tricks. Jeg fulgte ham loyalt og nysgerrigt. Jeg begyndte at spørge mig selv: Hvad ville Paulus have tænkt? Hvad ville han have gjort?"

Kvinderne, han møder

Romanen rummer også et tydeligt blik for de kvinder, Paulus møder på sin vej. Kvinder, som spiller en afgørende rolle i de første kristne fællesskaber.

"Jeg ville vise ham spejlet i de kvinder, han møder. Kvinder fra alle samfundslag, som tilslutter sig kristendommen med liv og sjæl, selv om det kan koste dem livet. De gør ham menneskelig," siger Maria Helleberg.

Et liv skrevet frem

Maria Helleberg er kendt for sine historiske romaner om blandt andre Leonora Christine og Christian 4. Arbejdet med Paulus var en anden type udfordring, fortæller hun.

"Jeg var i tvivl, om jeg kunne gøre Paulus forståelig. Men undervejs i arbejdet blev han mere klar for mig. Jeg fornemmede hans fortvivelse og hans integritet. Det var en udfordring at skrive ham frem, men til sidst føltes det, som om han var blevet en slags ven."

RAMT AF LYSET

En roman over Paulus' liv
Af Maria Helleberg
224 sider, 250 kroner
Bibelselskabets Forlag

Forfatter Maria Helleberg er aktuel med en roman om den omstridte apostel, Paulus. I arbejdet opdagede hun en mand med mod, integritet og bud til vores tid.

"Jeg begyndte at spørge mig selv: Hvad ville Paulus have tænkt? Hvad ville han have gjort?," fortæller forfatter Maria Helleberg om sit arbejde med Paulus i sin nyeste roman, som er udkommet på Bibelselskabets Forlag.

Foto: Les Kaner

Vi har taget vor tilflugt til at gribe det håb, som ligger foran os. Det håb er som et anker for sjælen; det er urokkeligt og sikkert og rækker ind bag forhænet.

HEBRÆERBREVET 6,18-19

Foto: Sara Galbiati / Gyldendal.

"Vil du håbe lidt for mig?" spurgte en ven, og gjorde håbet håndgribeligt for forfatter Dy Plambeck, der siden har set håbet som noget, vi kan bære for hinanden.

Af Nanna Endahl Jørgensen

Forfatter Dy Plambeck ser håbet som en livsnødvendig kraft. Det er noget, vi må gribe, give videre og give os hen til. For håb kræver både handling og sårbarhed.

"Jeg vender ofte tilbage til de vers," siger forfatter Dy Plambeck om sit bibelord fra Hebræerbrevet. "Det er poetisk, men også meget sandt. Håbet beskrives som et anker for sjælen, noget der holder os fast, selv når vi føler os håbløse. Der er en bevægelse i det: Håbet rækker ud, og vi må gribe det."

Hun ser håbet som en drivkraft, men understreger, at det ikke er noget, vi kan kontrollere.

"Så længe man håber, kan man handle. Men vi kan ikke handle os hele vejen gennem livet. Der kommer et punkt, hvor man må overgive sig til håbet. Og det kræver sårbarhed. Man må stille sig dér, hvor man ikke har styringen, og alligevel håbe. Det er ikke let, men det er menneskeligt."

Håbet er ikke kun noget, vi har for os selv, mener Dy Plambeck. Det er også noget, vi kan række til hinanden. Den erfaring blev et vigtigt afsæt for salmen *Hold håbet op*, som hun oprindeligt skrev som en adventssalme, men

som er kommet med i *Højskolesangbogen* og i dag bliver sunget året rundt i både kirker, højskoler og fængsler.

"Jeg oplevede engang at stå hos en ven i en svær situation. Jeg gjorde alt det praktiske: lavede mad, rystede dynner. Til sidst spurgte jeg: 'Er der noget, jeg kan gøre?' Og han svarede: 'Vil du håbe lidt for mig?' Det har jeg aldrig glemt."

Hun peger på, at det netop er en del af håbets væsen: at det kan bæres og deles.

"Hvis man ikke selv kan håbe, kan man lægge det over til nogen, man stoler på. Det er en bøn, et fællesskab. At bede for andre er også en måde at håbe for dem på."

Som teenager bar hun smykker med ordene tro, håb og kærlighed, hvor håbet blev symboliseret med et anker.

"Det billede har hængt ved. Vi får ikke altid det, vi ønsker os, men vi kan stadig håbe. For os selv og for hinanden. Og når vi ikke længere selv kan bære håbet, må vi bede andre om at holde det op foran os."

DY PLAMBECK

Født i 1980, opvokset ved Buresø i Nordsjælland. Debuterede som forfatter i 2005 med digtsamlingen *Buresø-fortællinger*. Har skrevet en række romaner, senest *Mod midnatssolen* (2024), samt salmer og sange optaget i *Højskolesangbogen*, *Kirkesangbogen* og *Efterskolesangbogen*. Sprogkonsulent på Matthæusevangeliet i den kommende, autoriserede oversættelse af Bibelen, som er planlagt til udgivelse i 2036.

De største forfattere – den største fortælling

Ny historisk roman af MARIA HELLEBERG

Maria Helleberg har skrevet en stort anlagt roman, der åbner Bibelens verden og præsenterer mennesket Paulus.

Vi følger ham hele vejen – langs stier og veje, på skib og blandt mennesker, i modgang og tvivl, hen over mirakler og videre lige ind i den vished, der rammer ham og bliver styrende for hans liv.

Udvalgt og kommenteret af Sørine Gotfredsen

Forrygende udlægning af Bibelen ...

KRISTELIGT DAGBLAD

En nøgle til at forstå vores kulturelle arv

POV INTERNATIONAL

Marilynne Robinson åbner Bibelens univers

Hun analyserer, reflekterer og forkynner. Det er eminent gjort ... Du må læse Robinsons bog.

KRISTELIGT DAGBLAD

Stemningsfuld roman over Det Nye Testamente

Fremragende, sansende, dragende ...

JYLLANDS-POSTEN

Medrivende pageturner ...

WEEKENDAVISEN

Find bøgerne på bibelselskabet.dk/webshop

Vil du være med til at gøre en forskel?

FOR 73 KRONER ER DU MED TIL AT OVERSÆTTE ÉT BIBELVERS

Giv 3 bibelvers for kun 219 kroner

Giv 8 bibelvers for kun 584 kroner

Giv 12 bibelvers for kun 876 kroner

STØT OVERSÆTTELSEN AF BIBELEN TIL MENNESKER I HELE VERDEN

- PÅ DET VEDLAGTE GIROKORT
- PÅ MOBILEPAY 62903 MRK. 'BIBELOVERSÆTTELSE'
- PÅ KONTONUMMER 3001 9000488 MRK. 'BIBELOVERSÆTTELSE'

Husk at skrive CPR-nummer, hvis du ønsker skattefradrag.

Foto: United Bible Societies

Ved at donere til bibeloversættelse hjælper du med at bringe Bibelen til mennesker, der endnu ikke har adgang til Bibelen på deres eget sprog. I dag mangler næsten halvdelen af verdens sprog stadig en bibeloversættelse – mange af dem tilhører små og sårbare sprogfællesskaber. Din støtte kan give mennesker mulighed for at læse og forstå Bibelen på deres eget sprog – en gave, der skaber håb verden over.